

Συμβολή των γονιών στην αγάπη των παιδιών για τα βιβλία

« Όπως οι μέλισσες διαλέγουν το νέктar από τα λουλούδια, έτσι κι εσείς να διαλέγετε αυτά που διαβάζετε. Να κρατάτε τα καλά και τα ωφέλιμα», ΜΕΓΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο ρόλος του λογοτεχνικού βιβλίου είναι σημαντικός στην ανάπτυξη του παιδιού, καθώς συμβάλλει σε διάφορα επίπεδα και τομείς. Η οικογένεια και πιο συγκεκριμένα οι γονείς παίζουν σημαντικό ρόλο στην ανάγνωση ιστοριών και παραμυθιών προς τα παιδιά τους. Η οικογένεια αποτελεί το χώρο μέσα στον οποίο το παιδί για πρώτη φορά έρχεται σε επαφή με τη γλώσσα αλλά και σε επαφή με τον έντεχνο λόγο, ξεκινώντας με τα νανουρίσματα και φτάνοντας μέχρι τη διήγηση ιστοριών, που αρέσει πολύ στα παιδιά μικρής ή και μεγαλύτερης ηλικίας. Η διήγηση ιστοριών στο παιδί αποτελεί ένα ισχυρό ερέθισμα που το κινητοποιεί ώστε να δείξει ενδιαφέρον για το διάβασμα και για τα βιβλία. Το

ήρεμο περιβάλλον μέσα στην οικογένεια, η σχέση του αφηγητή με το παιδί και γενικότερα η ελευθερία και αλληλοκατανόηση που διέπει τις σχέσεις μέσα στην οικογένεια παίζουν σημαντικό ρόλο στην σχέση που αναπτύσσει το παιδί με το βιβλίο (Σακελλαρίου, 2003).

Τα λογοτεχνικά βιβλία επιδρούν στον ψυχικό κόσμο του παιδιού, καθώς καλλιεργούν και αναπτύσσουν τη φαντασία, αναπτύσσουν και εξελίσσουν το συναίσθημα, ενισχύουν και συμβάλλουν στην ανάπτυξη της βούλησης, βοηθούν το άτομο να ξεπερνά δυσκολίες και αδυναμίες αλλά και στη διαμόρφωση του χαρακτήρα. Με τη βοήθεια των βιβλίων το παιδί μπορεί να μάθει να κατανοεί τα προβλήματα και τις δυσκολίες των άλλων και να αναγνωρίζει τη σημασία για συνεργασία και αμοιβαιότητα. Η Φιλαναγνωσία επιδρά θετικά στα παιδιά και στους συμμαθητές των παιδιών, καθώς συχνά τους οδηγεί στην αγάπη για το βιβλίο. Επίσης, η ανάγνωση βιβλίων μπορεί να μετατρέψει τους μαθητές σε ενεργητικούς αναζητητές της γνώσης, να τους κάνει πιο δεισοδυτικούς και να διευρύνει τον κύκλο των ιδεών τους. Ακόμη, ο ρόλος του βιβλίου αφορά τον κοινωνικό τομέα, την κοινωνικοποίηση των παιδιών, ενώ δίνεται η δυνατότητα στα παιδιά να κατανοήσουν τον πολιτισμό, τις κοινωνικές αξίες, την κοινωνία και τα κοινωνικά προβλήματα (Σακελλαρίου, 2003).

Ένα από τα βασικά ερωτήματα που τίθεται είναι με ποιους τρόπους ένα παιδί έρχεται σε επαφή με το βιβλίο. Συνήθως, η επαφή του παιδιού με το βιβλίο όπως και με τα άλλα αντικείμενα γνώσης γίνεται με φυσικό και αβίαστο τρόπο. Το παιδί μπορεί να έρθει σε επαφή με τα αντικείμενα με ή χωρίς τη συμβολή του ενήλικα. Ο ρόλος του ενήλικα θα πρέπει να είναι διακριτικός έτσι ώστε να μην δημιουργηθεί στο παιδί η εντύπωση ότι του

επιβάλλεται το βιβλίο. «Βέβαια, πρέπει να έρθει το βιβλίο κοντά στο παιδί, για να γίνει δυνατό αργότερα να πάει το παιδί κοντά στο βιβλίο» (Σακελλαρίου, 2003, σ. 90).

Το παιδί θα πρέπει να βλέπει το βιβλίο ως μια πηγή ευχαρίστησης ή ψυχαγωγίας, σταδιακά το παιδί θα πρέπει να κατανοήσει τη συμβολή των βιβλίων ως προς την παροχή πληροφοριών σχετικά με τη ζωή και τη φύση αλλά και να καταλάβει ότι μέσα στα βιβλία κρύβεται η ομορφιά και το άτομο μπορεί να αποκτήσει μια ευαισθησία απέναντι σε πράγματα και γεγονότα (Σακελλαρίου, 2003).

Τι μας προσφέρει το βιβλίο;

Το βιβλίο εκτός από την απόλαυση και τη χαρά που προσφέρει μέσα από την αφήγηση ή την ακρόαση μπορεί να συμβάλλει στην ανάπτυξη της γλώσσας, της φαντασίας, της δημιουργικής και κριτικής σκέψης, της εφευρετικότητας, την κινητοποίηση των ενδιαφερόντων, την ανάληψη πρωτοβουλιών, την ανάπτυξη της κοινωνικότητας και της υπευθυνότητας, την διεύρυνση των πνευματικών οριζόντων, την μετάδοση γνώσεων και την εκδήλωση των συναισθημάτων, καθώς και τον εμπλουτισμό της αισθητικής καλλιέργειας, την ανάπτυξη της συναισθηματικής νοημοσύνης και της σφαιρικής ανάπτυξης και συγκρότησης της προσωπικότητας του ατόμου

Είναι σημαντικό να δώσουμε στα παιδιά από μικρή ηλικία την ευκαιρία να γνωρίσουν τον «μαγικό» κόσμο των βιβλίων, να αφήσουν τη φαντασία τους ελεύθερη και να μάθουν να χρησιμοποιούν το νοητικό αυτό ταξίδι ως ένα τρόπο φυγής από την πραγματικότητα.

Πώς μπορείς να καλλιεργήσεις τη Φιλαναγνωσία στην οικογένεια.

Ξεκίνα από μικρή ηλικία

Διαβάζοντας στα παιδιά παραμύθια από μικρή ηλικία, θα τους μάθεις να αγαπήσουν το διάβασμα. Έτσι θα χτίσεις αρχικά τη συνήθεια ώστε όταν μεγαλώσουν να το αναζητούν. Ακόμη και σε βρεφικές ηλικίες, οι ειδικοί συνιστούν οι γονείς να διαβάζουν στα παιδιά, ενώ εκείνα ψηλαφίζουν τα γράμματα και κοιτούν τις εικόνες. Επίσης, καλή ιδέα θα ήταν, όταν μαγειρεύεις να του προτείνεις να σου διαβάσει δυνατά τη συνταγή.

Επέλεξε βιβλία με θέματα που το ενδιαφέρουν

Αν στο παιδί σου αρέσουν οι δεινόσαυροι, το πρώτο πράγμα που θα πρέπει να κάνεις είναι να αγοράσεις βιβλία με δεινόσαυρους. Αν ενδιαφέρεται για κάποιο θέμα, άφησέ το να μάθει τα πάντα για αυτό! Οφείλεις να του παραχωρήσεις το δικαίωμα της προσωπικής επιλογής. Άλλωστε αναμφίβολα θα το απολαύσει περισσότερο όταν το έχει διαλέξει το ίδιο το παιδί.

Δώσε πρώτος το παράδειγμα

Κάνε τη Φιλαναγνωσία πράξη. Βλέποντάς σε το παιδί να διαβάζεις κι να απολαμβάνεις την παρέα ενός βιβλίου, θα εντυπωθεί η εικόνα αυτή στην μνήμη του. Θα το θεωρήσει φυσικό και θα το κάνει και το ίδιο. Μπορείτε να ορίσετε κάποια ώρα μέσα στη μέρα, που θα είναι για χαλάρωση με ένα αγαπημένο βιβλίο. Όσο κουρασμένο κι αν είναι, στο μυαλό του θα έχει πως αυτός είναι όντως ένας τρόπος για να αποφορτιστεί.

Μαντέψτε μαζί τα περιεχόμενα των βιβλίων

Σίγουρα έχεις σπίτι βιβλία που εσύ ή το παιδί σου δεν έχετε ανοίξει ποτέ. Πάρτε λοιπόν ένα από αυτά και προσπαθήστε να μαζί να φανταστείτε το περιεχόμενο βλέποντας απλά το εξώφυλλο ή την περίληψη του βιβλίου. Ρωτήστε το πώς περιμένει φαντάζεται το τέλος ή τους ήρωες. Αυτό μπορεί να γίνει και στο βιβλιοπωλείο. Είναι πολύ πιθανό έτσι να του κινήσεις το ενδιαφέρον και την περιέργεια να το διαβάσει.

Διαβάστε το βιβλίο και μετά δείτε την ταινία

Βρείτε ένα βιβλίο που έχει γίνει ταινία ή προβάλλεται στο σινεμά και διαβάστε το μαζί ή ο καθένας χωριστά. Σκοπός σας είναι να δείτε έπειτα την ταινία και να κρίνετε/ συγκρίνετε. Λίγα λίγα κεφάλαια τη φορά και σε περίπτωση που το κάνετε χώρια, μπορείτε να το συζητάτε. Το παιδί θα έχει ένα ισχυρό κίνητρο να τελειώσει γρήγορα το βιβλίο και θα μάθει να κρίνει και να εκφράζει και τη γνώμη του πάνω σε τέχνες, όπως λογοτεχνία, κινηματογράφος.

Χρησιμοποίησε τα βιβλία ως ανταμοιβή ή επιβράβευση

Σίγουρα είναι ωραίο να ανταμείβονται τα παιδιά και να επιβραβεύονται οι προσπάθειές τους. Αν το συνδυάσετε με τις καλές του ενέργειες και σαν "βραβείο", τότε και το ίδιο θα έχει ένα επιπλέον κίνητρο για να το κερδίσει.

Πήγαινε μαζί του σε μια βιβλιοθήκη

Οι βιβλιοθήκες αποτελούν εύκολο και δωρεάν τρόπο για να βρεις πολλά και ενδιαφέροντα βιβλία, αλλά κυρίως για να έρθεις σε επαφή με αυτά. Η παιδική ηλικία είναι κατεξοχήν η φάση της εξερεύνησης και της αναζήτησης. Γιατί λοιπόν να μην ικανοποιηθεί η τάση αυτή σαν έναν χώρο τόσο επιμορφωτικό και γεμάτο ερεθίσματα που θα οξύνουν νου και φαντασία στο παιδί;

Μην το πιέσεις να διαβάσει

Μην πιέζεις το παιδί σου όσον αφορά την ανάγνωση. Η πίεση μόνο τα αντίθετα αποτελέσματα θα φέρει. Η επιβολή της ανάγνωσης θα οδηγήσει στην αποστροφή του διαβάσματος. Μην ξεχνάς μάλιστα, πως το ρήμα "διαβάζω", όπως το αγαπώ και το ονειρεύομαι, δεν παίρνουν προστακτική.

Η Φιλαναγνωσία έχει ως κύριο στόχο την εξοικείωση των παιδιών από μικρή ηλικία με το βιβλίο και την ανάγνωση, ενώ απώτερος σκοπός είναι η σταδιακή ανάπτυξη μιας φιλικής σχέσης ανάμεσα στο παιδί και το βιβλίο, όπου το παιδί θα έχει την ευκαιρία να γνωρίσει το βιβλίο και να αγαπήσει την ανάγνωση. Στόχος είναι να μάθουμε στο παιδί να διαβάζει βιβλία αλλά και να αναπτύξει μια αγάπη για τα βιβλία...

Κάντε το διάβασμα οικογενειακή υπόθεση!

Η καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας είναι, τελικά, η καλύτερη επένδυση για το μέλλον του παιδιού σας !

Από την ομάδα Φιλαναγνωσίας

Μητσόπουλος Αντώνης , υπεύθυνος σχολικής βιβλιοθήκης , δάσκαλος Δ΄ τάξη

Πιστιλίδου-Γκωτσιού Ελπίδα, δασκάλα Β΄ τάξη

Αδαμίδου Ελπίδα , καθηγήτρια αγγλικών

Γιαννάκη Θεοδώρα , καθηγήτρια μουσικής

